

De illusie van intimiteit

Taal in het werk [13]: de prostituee

Er zijn beroepen waarin taal zo niet de hoofdrol, dan toch zeker een flinke bijrol speelt. Geregeld worden ze in *Onze Taal* geportretteerd. Deze keer: de prostituee. Over conversatietechnieken, schuttingtaal, 'uitpezen', 'minimorances' en 'een nummertje Frans'.

Mariëtte Baarda

“**U**it onderzoek blijkt dat de gemiddelde man in zeven minuten klaarkomt, maar onze boekingen variëren van twee uur tot enkele dagen”, zegt Marike van der Velden (26), eigenaar van escortbedrijf Society Service. “Je moet als gezelschapsdame dus echt wel wat in huis hebben, wil je het gesprek gaande kunnen houden. Seks hebben kan iedereen, converseren is een vak.”

Het is misschien niet de eerste gedachte die je hebt bij het oudste beroep ter wereld, maar taal speelt in dat vak een cruciale rol. De geïnterviewden in

dit artikel, allen betrokken bij wat wel de seksindustrie heet, zijn dan ook opgetogen dat het communicatieve aspect van het vak eens wordt belicht. Volgens hen onderschatten mensen weleens hoezeer een succesvolle transactie afhangt van verbaal talent. Hoewel niemand van hen zich beschouwt als sociaal werker, zijn ze het erover eens dat seks en intimiteit – zelfs bij betaalde seks – dicht bij elkaar liggen. De taal is er om de transactie in goede banen te leiden: Hoe bescherm je je tijdens het werk tegen wezenlijk contact en houd je tegelijkertijd de illusie van intimiteit in stand? Hoe stel je grenzen zonder de klant in verlegenheid te brengen? Het is niet alleen vervelend wanneer een prostituee waarschuwt: ‘Je hebt nog maar vijf minuten’ wanneer ze het te lang vindt duren, de opmerking kan ook nadelig uitpakken. In een kwetsbare positie kan schaamte bij mannen zomaar omslaan in woede. Een bemoedigend: ‘Zware dag gehad?’ kan op zo’n moment wonderen verrichten.

Zogeheten ‘sekswerkers’ maken vaak ongemerkt gebruik van gesprekstechnieken die niet onderdoen voor die van de psycholoog. ‘Op stap geweest?’, vraagt

de prostituee aan de klant die na middernacht op het raam tikt. Dat klinkt hartelijk, maar het dient om meer informatie te verkrijgen. Is hij stoned? Aangeschoten? Zoiets komt de performance – en dus de sfeer – immers niet ten goede.

■ VOORBEELDSMOEZEN

Metje Blaak (61), ex-prostituee en persvoorlichtster van De Rode Draad, een belangenvereniging voor prostituees, schreef *Witboek. Handboek voor sekswerkers*, waarin naast zaken als financiën en hygiëne ook conversatietechnieken aan bod komen. Zo geeft ze voorbeeldsmoezen voor al te nieuwsgierige klanten (“Ik volg een opleiding voor fysiotherapeut en doe dit werk om mij als zelfstandige te kunnen vestigen”) en waarschuwt ze voor het gebruik van nicknames, “omdat die tegen je kunnen worden gebruikt wanneer je de klant tegenkomt en hij je ten overstaan van je familie bij je werknaam noemt.” Het zogenoemde ‘uitpezen’ – het wegwerken van vervelende klanten – vormt een hoofdstuk apart: “Als stevige prijsopdriving niet werkt, doen neuspeuteren en scheten laten wonderen.” En wanneer

tijdens klantbezoek aan huis de vrouw des huizes onverwacht thuiskomt, raadt ze af in discussie te gaan, en je zeker niet te laten verleiden tot uitspraken als: 'Als jij een beetje beter voor je man zorgt, hoeft hij mij niet te bellen.' "Het is immers iets tussen hen tweeën. Bovendien ligt het meestal aan de man."

"De mooie, oude beroepstermen zijn hard aan het verdwijnen", zegt Blaak. "Het taalgebruik wordt steeds grover en fantasielozter. Zeg nou zelf: *een nummertje Frans* klinkt toch veel gezelliger dan *pijpen*? Ik ben ook nooit goed geweest in schuttingtaal. Wij mochten thuis niet eens 'potverdriedubbeltjes' zeggen. Als ik lezingen houd, lijkt het soms wel of de mensen speciaal zijn gekomen om vieze woorden te horen. Maar dan zijn ze bij mij aan het verkeerde adres."

■ WEINIG VERHULLEND

Sinds Blaak halverwege de jaren negentig stopte, is er veel veranderd: "Veel buitenlandse vrouwen kunnen niet meer uitbrengen dan 'pijpen, neuken, vijftig euro'. De Nederlandse meiden hebben dat overgenomen." Ze vouwt een slank, in leer gehuld been over het andere. "Alles is op uiterlijk gericht. Kijk naar TMF. Ook willen mannen tegenwoordig alles uitproberen wat ze op internet hebben gezien." Verontwaardigd: "Alsof je van een caissière bij de supermarkt ineens verwacht dat ze een buiging voor je maakt en je veters strikt! Vrouwen die het Nederlands slecht beheersen, kunnen bovendien niet goed aangeven wat ze wel en niet willen."

Ze zucht. "En dan is er nog dat vreselijke Hookers.nl, waarop mannen ervaringen uitwisselen over prostituees. Alles ligt op straat en wie wát schrijft is oncontroleerbaar. Je concurrente kan schrijven: 'Mientje van de hoek stinkt', en dan blijven je klanten dus weg. Ga er maar eens kijken en schrik er niet van hoe de heren over ons praten." Dan, lachend: "Maar wij kunnen er zelf ook wat van hoor. Je zou de prostituees onder elkaar eens moeten horen!"

De collectief gedeelde schaamte van mannen in een drukbezochte steeg, zoals mooi beschreven in Ischa Meijers boek *Hoeren*, heeft inderdaad plaatsgemaakt voor een digitaal plein waarop bezoekers met namen als 'Keesje Tippel' en 'Spuitt11' in weinig verhullende taal ervaringen uitwisselen: "Mogelijkheden bij haar zijn P+N, voor 50e, of speciaal, voor 100e. Eerst waste Nathalie me in alle hoekjes en vooral gaatjes. Ze verweet je op een fantastische manier; ik noem een paar lekkerkertjes: dildo

"De mooie, oude beroepstermen zijn hard aan het verdwijnen. Het taalgebruik wordt steeds grover en fantasielozter."

bij alle2, pijpen, beffen, lotuskus bij beiden, billenkoekjes bij alle2; en ze neemt heerlijk de tijd."

■ GEEN PROBLEEM

Bordeelhoudster en ex-prostituee Coco Chanel (57), een charmante, goedlachse vrouw die je tien jaar jonger zou schatten, ontvangt me in haar vroegere peeskamer aan een Amsterdamse gracht. Inmiddels bezit zij het hele pand. Achter een rood gaasgordijn staat een tweepersonsofsbed. Aan de muur hangt een wastafel. Ze mist het werk. De gezelligheid, de complimentjes. "Ik heb weinig rottijs meegemaakt. Dat ligt ook aan je eigen instelling. Als iemand tegen het raam tikte die me niet beviel, zei ik nooit nee, ik deed gewoon of ik al een afspraak had. En als me tijdens het werk iets niet beviel, zei ik het gewoon. Het is vooral de manier waarop je iets zegt. Je kunt best veel sturen."

"Tijdens het werken ben je nooit expliciet. Als iemand komt voor een nummertje Frans, ga je naast hem liggen en zeg je: 'Wil je niet nog wat langer blijven?' Zo drijf je de prijs op zonder drammerig over te komen. Bij elke klant ontwikkel je zo je eigen gewoonten. Zo was er iemand bij wie ik wanneer het te snel ging altijd riep: 'Denk aan de Albert Heijn!'" Coco zet haar voortdurend rinkelende mobieltje uit. "De klant moet verder bij jou alles van zich af kunnen laten glijden. Je luistert en stelt geen vragen. Meiden van nu hebben geen idee meer. En die buitenlandse vrouwen zeggen op alles: 'Geen probleem.' Bij mij kwam een klant soms binnen met: 'Och Coco, ik heb zo'n last van mijn schouder.' Dan masseerde ik zijn rug en zat de stemming er meteen in. Stel dat zo'n vrouw dan alleen zegt: 'Geen probleem!' Dat gaat toch helemaal nergens meer over?"

■ GEKREUN

"De eerste keer was fantastisch", zegt Sander (38), tekstschrijver (zijn naam is gefingeerd – MB). "In een bordeeltje in Leiden werd ik ontvangen door een wat oudere dame. Ze gaf me echt het gevoel dat ze me leuk vond. Toen ze me begon te pijpen, zei ze: 'Je zegt wel even wanneer ik moet stoppen hè, want we gaan ook nog even een nummertje maken.'"

En tijdens het neuken vroeg ze ineens hartelijk: "Is het lekker schat?"

Sander ging zo'n vijftientig keer naar de hoeren, tot hij naar eigen zeggen "alle vormen en smaken had gehad". Daarna was de lol eraf. Bovendien kreeg hij een vaste relatie. De uitdrukking *een nummertje Frans* zegt hem niks. In zijn ervaring werden de dingen gewoon bij hun naam genoemd. "In de deuropening klonk meestal eerst een zakelijk: 'Hoi', gevolgd door: 'Pijpen en neuken, vijftig gulden' – wat met de komst van de euro overigens van de ene dag op de andere veranderde in vijftig euro."

Minder leuke ervaringen: een prostituee die bij binnenkomst meteen begon te zeuren over haar rug – een beetje zoals mensen bij de bushalte tegen je aan beginnen te klagen over het weer – en een meisje dat tijdens de daad op haar horloge keek en nogal bits zei: "fifteen minutes maximum". Maar het akeligst was de keer dat een vrouw, zodra hij op haar lag, oorverdovend begon te kreunen. "Ik dacht op een gegeven moment: hou nou es even je kop! Het was zo overdreven, zo porno-achtig. Het leidde enorm af."

■ SENSOR

Escortbedrijf Society Service onderscheidt zich van andere bureaus door het ►

Foto: John Meesters

Metje Blaak (belangenvereniging De Rode Draad): "Je zou de prostituees onder elkaar eens moeten horen!"

aanbieden van een zogenoemde “girlfriend experience”: een date met alles erop en eraan – dansen, eten, zoenen – eindigend in bed. “Een soort minioromance, maar dan eentje met ‘no strings attached’”, aldus oprichtster Marike van der Velden.

Bij het aannemen van nieuwe “companions” – zoals de dames heten – let ze vooral op presentatie: Anticipeert de sollicitante op wat ze zegt? Reageert ze adequaat op lichaamstaal? “Zo’n sensor is namelijk absoluut nodig in dit vak. Als een cliënt de armen strak over elkaar houdt tijdens een date, moet

ze hem op zijn gemak kunnen stellen. Wanneer hij tijdens het etentje een bekende tegenkomt, moet ze de situatie direct kunnen inschatten en zo nodig een zakelijke houding aannemen. Ze kan zich dan bijvoorbeeld voorstellen met voor- en achternaam en zeggen dat ze ooit studiegenoten waren.”

Een seksuologe leert de dames om te gaan met lastige situaties. “Het komt bijvoorbeeld voor dat een klant niet aangenaam ruikt. Hoe lossen ze zoiets op zonder het ter sprake te brengen? Ruikt hij uit z’n mond, dan kan ze zeggen – alsof het de normaalste zaak van

de wereld is – ‘Ik ga mijn tanden poetsen, ga je mee?’ En mocht ze twifelen aan zijn overige hygiëne, dan kan ze een bad met olie en kaarsjes voor hen tweeën klaarmaken.”

■ FOCUS VERLEGGEN

Ook leren ze hoe ze grenzen kunnen stellen. “Tegenwoordig is anale seks razend populair; je kunt bijna geen pornofilm meer vinden waar dat niet in voorkomt. Onze dames vinden dit vaak onprettig. Als een man haar ineens van achteren betast, adviseren we haar om te zeggen: ‘Dit vind ik niet prettig, maar als je me dáár aanraakt vind ik het wel fijn.’ Ook hier geldt: focus verleggen. Begint hij daar toch weer te friemelen, dan raden we haar aan geschrokken ‘Oeh!’ uit te roepen, waarmee ze duidelijk te kennen geeft dat het niet vanzelfsprekend is dat hij haar daar aanraakt. Het werkt beter dan ‘Weg daar! Dat is exit only.’”

“Hoewel we geen onveilige seks aanbieden, gebeurt het regelmatig dat een klant er op het moment suprême toch om vraagt. ‘Geen sprake van’ is dan bepaald geen sfeerbooster. Een quasi-beleefd: ‘Wat zeg je nou?’ is veel beter. Nee zeggen stelt de klant bovendien in staat om aan te dringen of te onderhandelen. En om het aanbrengen van het condoom wat feestelijker te maken, grappen de meisjes bijvoorbeeld dat ze een latex-fetisj hebben. Of ze nemen hun toevlucht tot: ‘Vrouwen zijn dol op cadeautjes. Daarom ga ik je nu even mooi inpakken.’”

Meer informatie: www.onzetaal.nl/2010/prostitutie

(advertentie)

Jargon van de betaalde seks

Een greep uit het jargon van de betaalde seks:

hengsten	langs raamprostituees lopen, ‘windowshopping’
wazig mannetje	iemand die ‘hengst’
op de helft werken	helft van de verdiensten afstaan aan de bordeeleigenaar
nummertje Frans	pijpen
nummertje naakt	neuken
Pikkie Vangkous	condoom
overtrekker	idem (Fries)
rubber sōkke	idem (Twents)
klapper	gescheurd condoom
handgeld	de eerste verdiensten van de dag
uitpezen	de klant kwijt zien te raken
buitenspel	erotisch spel buiten de deur

‘Ik wil gelezen worden!’
Multatuli

F&N
EIGEN BEHEER
Nieuwpoortkade 2a
1055 RX Amsterdam

Voor uw uitgave in eigen beheer

gelegenheidsuitgave
proefschrift
dichtbundel
verhalen
levensbeschrijving
roman
etc.

Wilt u meer weten?
020 60 60 701 of eigenbeheer@euronet.nl
website: www.eigenbeheer.nl